

международен
фестивал
„Мартенски
музикални дни“

ОРКЕСТЪР ОТ ВИСОКА КЛАСА

Първият концерт на Словашката филхармония — ЧССР под диригентството на Бистрик Режуха не остави големи шансове и на най-скептичните и възискателни критици. Трудно би могло да се пожелае нещо повече на този превъзходен оркестър с ярко изявени групи и безупречен ансамбъл, с такъв изискан вкус и стилова култура. Той ни кара да следим всяка негова фраза, да живеем с неговото дихание. . . И ако трябва все пак да посоча най-характерното в изпълнителския стил на словашките гости, то е прецизният прочит на партитурата, изведен в изкуство. Забележителни бяха по точните си „атаки“ и спелност хоралите на медни и дървени инструменти, а виртуозният шрайх с еднаква лекота извайваше задушеви кантилени и брилянтни пасажки. . .

В първата концертна вечер въпреки видимото старание „Празнична увертюра“ от Веселин Стоянов не получи нужния блясък и емоционално разнообразие, най-вече по ради бавното темпо. По-близо до авторския замисъл бяха лиричните моменти, „изпети“ с красива кантиленност. Очевидно Режуха е предпочел епично-разказвателното пред поривисто-жизнерадостното начало в увертюрата.

Концертът за виолончело и оркестър от Дворжак бе третиран от диригента като симфония-оркестър. Още встъплението бе истинско симфонично „тути“, с пълна звукова оцветеност, релефно очертани соли и ясна драматургична разработка. Но солистът Людовит Канта възприе един по-камерен стил, залагайки на одухотворената си кантилена. Прозвучали с носталгична топлина, лирико-романтичните места напомняха, че концертът е писан по едно и също време със знаменитата Девета симфония, когато авторът е бил в Америка. Но неоправдано приглушени бяха драматичните пасажки, а това ошети общото емоционално внушение.

Рядко сме чували на русенска сцена такова автентично изпълнение на Шеста симфония от Бетховен. Не става дума само за техническа и стилова изрядност, но и за онава свежо пасторално настроение, което създава аромата на чифтните Бетховенови симфонии. И в петте части оркестър и диригент разкриха Бетховеновия пантеизъм, изразявайки го с великолепни по

своята простота и живописност звукови картини. Това беше едно творческо общуване с природата — най-чистия извор на радост, мъдрост и споконствие.

„Славянски танци“, изпълнен на „бис“, ни убеди в съвременната естетика на словашките гости, техническа изрядност и пределна художествена простота.

Вторият концерт, посветен изцяло на чехословашката музика и дирижиран от Либор Пешек, започна с две първи за нашата страна изпълнения. „В памет на Бетховен“ от съвременния чехословашки композитор Ян Цикер е майсторска симфонична творба, в която витае могъщият дух на Бетховен. От теми на увертюрата „Кориолан“ композиторът е изградил своеобразен реквием-преклонение пред мъжеството на гения. Тая силно експресивна музика (отглас и на Бетховеновата стилистика) бе изпълнена с върно отношение към съвременната и изразност.

Незабравими впечатления остави „Капрично за пиано, лява ръка и камерен духов оркестър“ от Леош Яначек. Дълбоко психологическият диалог между духовите инструменти (три тромбона, туба, два тромпета и флейта) и пианото (с широка гама от настроения) бе изведен на високо инструментално равнище. Пианистът Петер Тоферцер и солистите от Словашкия оркестър (всички от екстрена класа) в единомислие с диригента Пешек ни разкриха вълнени драматизъм на това иначе оптимистично произведение (посветено на осакатения от войната пражки пианист Холман).

На непоклатима професионална основа бе изградена Девета симфония, „Из новия свят“ от Дворжак. Трудно бих степенувал достойнствата на това изпълнение, богато с толкова искреност, топлина и драматизъм. Диригентът Либор Пешек доказва, че високата класа на един оркестър се мери с простотата на художествените му внушения. Но в „простотата“ на словашките гости имаше и опиянение от народния фолклор (първа и трета част), и съкровена тъга по родината (великолепната втора част), и драматичен апотеоз на изблякнала носталгия (обобщаващият финал с разкошни хорали на медна група). . .

Николай БОЗДУГАНОВ